

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«АСЕПТИКА ТА АНТИСЕПТИКА В РОБОТІ ПРОТЕЗИСТА-
ОРТЕЗИСТА»

(назва освітнього компонента)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація 224.02 «Протезування-ортезування»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Протезування-ортезування»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Курс 2

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
мікробіології, вірусології та
імунології ім. проф. Д.П. Гриньова

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем
загальної та природничо-наукової
підготовки

Протокол від
«27» серпня 2024 року № 1

Протокол від
“30” серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри

Голова

(підпис) проф. М.М. Мішина
(прізвище та ініціали)

(підпис) проф. М.С. Мирошніченко
(ініціали, прізвище)

Розробники:

- Мішина М.М., зав. кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д. П. Гриньова, д. мед.н., професор.
- Марченко І.А., доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д. П. Гриньова, док.філ., доцент.
- Мозгова Ю.А. доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д. П. Гриньова, к.мед.н., доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Мішина Марина Митрофанівна Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Мікробіологія, вірусологія та імунологія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-mikrobiologiyi-virusologiyi-ta-imunologiyi-im-prof-d-p-grynova/ https://distance.knmu.edu.ua/mod/page/view.php?id=49341 https://www.facebook.com/groups/446181010356374
Контактний телефон	0506082117
Корпоративна пошта викладача	mm.mishina@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	ХНМУ, Головний корпус, 2 поверх, ліве крило
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Марченко Ірина Анатоліївна Доктор філософії (222 «Медицина»), доцент, завуч, доцент ЗВО кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Мікробіологія, вірусологія та імунологія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-mikrobiologiyi-virusologiyi-ta-imunologiyi-im-prof-d-p-grynova/ https://distance.knmu.edu.ua/mod/page/view.php?id=49341 https://www.facebook.com/groups/446181010356374
Контактний телефон	0937196690
Корпоративна пошта викладача	ia.marchenko@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	ХНМУ, Головний корпус, 2 поверх, ліве крило

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел. (057)707-73-62,
kaf.7med.mikrobiolohii@knmu.edu.ua

Консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Локація: заняття проводяться на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова, пр. Науки, 4 головний корпус, 2 поверх ліве крило; дистанційно – у системах MOODLE, GoogleMeet.

ВСТУП.

Силабус освітнього компонента «Асептика та антисептика в роботі протезиста-ортезиста» складено відповідно до Освітньо-професійної програми «Протезування-ортезування» другого (магістерського) рівня за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування», спеціалізація 224.02 «Протезування-ортезування», галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Опис освітнього компонента (анотація).

Ця дисципліна має на меті надати магістрам фундаментальні знання про запобігання інфекційним ускладненням у процесі протезування та ортезування. Вивчаються основні принципи асептики (запобігання потраплянню мікроорганізмів) та антисептики (знищення мікроорганізмів) з урахуванням специфіки роботи з пацієнтами, які мають відкриті рани, ампутаційні кукси чи хронічні виразки. Курс фокусується на правилах безпечної поведінки на робочому місці, стерилізації матеріалів та інструментів, а також на впровадженні протиепідемічних заходів для мінімізації ризику госпітальних інфекцій у клінічних та виробничих умовах.

Загальна характеристика освітнього компонента.

Предметом вивчення освітнього компонента «Асептика та антисептика в роботі протезиста-ортезиста» є методи та засоби запобігання інфікуванню пацієнтів та робочого середовища. Дисципліна фокусується на загальних та спеціалізованих процедурах дотримання чистоти та стерильності у процесах виготовлення, примірки та обслуговування протезно-ортезних виробів. Особлива увага приділяється правильному поводженню з ампутаційними куксами, відкритими ранами, шкірою та слизовими оболонками для забезпечення безпеки пацієнта та запобігання розвитку хірургічних та вторинних інфекцій.

Роль та місце освітнього компонента у системі підготовки фахівців. Вивчення цього освітнього компонента є фундаментальним та життєво важливим у системі підготовки фахівців. Він формує у магістрів критично важливі знання та навички для запобігання ятрогенним інфекціям та ускладненням у пацієнтів, особливо тих, хто має вразливу шкіру або відкриті рани. Місце цього компонента — у базисі клінічної безпеки та протиепідемічних заходів, забезпечуючи, що протезно-ортезні втручання не стануть джерелом інфікування, що є необхідною умовою для успішної реабілітації.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента передбачає попереднє вивчення основ біології та мікробіології в закладах передвищої та вищої освіти.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента мають застосовуватися при проходженні клінічних практик.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5698>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компонента «Асептика та антисептика в роботі протезиста-ортезиста» є формування у магістрів високої протиінфекційної культури та системної професійної відповідальності. Це передбачає розвиток здатності бездоганно застосовувати принципи асептики та антисептики на всіх етапах клінічної та виробничої роботи з пацієнтами та виробами. Основна ціль — навчити фахівців вживати заходів для запобігання інфікуванню вразливих ділянок та забезпечувати мікробну безпеку процесу протезування-ортезування, що є критичною умовою для успішної та швидкої реабілітації пацієнтів.

1.2. Основними **завданнями** вивчення освітнього компонента «Асептика та антисептика в роботі протезиста-ортезиста» є:

1. Оволодіння принципами асептики та методами запобігання мікробному забрудненню робочої зони, інструментів та виробів.

2. Вивчення антисептичних засобів та методів їх ефективного застосування для знезараження шкірних покривів пацієнтів та зовнішніх поверхонь виробів.

3. Засвоєння правил стерилізації інструментарію та матеріалів, які використовуються під час примірок, корекції та обслуговування протезів/ортезів.

4. Аналіз шляхів передачі інфекцій у клінічних та виробничих умовах та розробка протиепідемічних заходів.

5. Набуття компетентності щодо обробки та догляду за ампутаційною куксою та іншими вразливими ділянками шкіри пацієнта, що контактують із виробом.

6. Формування здатності контролювати та підтримувати стерильний режим під час роботи з ранами, дренажами та виразками.

7. Визначення заходів з профілактики інфекційних ускладнень у пацієнтів, які постійно користуються ортезно-протезними виробами.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування студентами компетентностей:

- *інтегральна:* –

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та задачі дослідницького та/або інноваційного характеру під час професійної діяльності у сфері протезування-ортезування

загальні:

ЗК 01. Здатність робити незалежні та критичні оцінки, бути критичним і самокритичним.

ЗК 03. Здатність до роботи автономно, самостійно розрізняти, формулювати та вирішувати проблеми.

ЗК 08. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 17. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

- *спеціальні (фахові, предметні):*

СК 01. Знання наукової основи предмета, обізнаність у поточних дослідженнях і розробках, а також розуміння зв'язку між наукою та перевіреним досвідом і практичного значення цього.

СК 05. Здатність ініціювати методологічні технічні вдосконалення процесів роботи ортопедичної майстерні, підвищення ефективності роботи обладнання та застосування специфічних інструментів та засобів.

СК 09. Здатність критично аналізувати, оцінювати та використовувати відповідну інформацію, а також обговорювати нові факти, явища та проблеми з різними цільовими групами, роблячи таким чином внесок у розвиток професії та бізнесу.

СК 13. Здатність надавати послуги з протезування- ортезування, дотримуючись відповідної техніки безпеки та принципів матеріалознавства.

1.3.2 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 3. Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань, таких як: обстеження пацієнта, розуміння діагностичної документації, розробка плану реабілітації пацієнта, що включає протезування/ортезування, зняття замірів та план виготовлення протезного чи ортезного виробу, виготовлення та корекція протезного або ортезного виробу, взаємодія з пацієнтом та іншими фахівцями для оцінки результатів втручання.

ПРН 4. Вміти ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди, орієнтуючись на пацієнта та керуючись принципами професійної та етичної практики.

ПРН 7. Демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами у сфері реабілітації, яка включає протезування-ортезування.

ПРН 13. Мати необхідні клінічні навички для надання комплексних послуг з протезування-ортезування, які сприяють покращенню якості життя пацієнта.

1.3.3 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

1. Уміння виступати на публіці
2. Емоційний інтелект (вміння розпізнавати емоції і мотиви інших людей)
3. Гнучкість і прийняття критики
4. Аналітичний склад розуму
5. Уміння бачити і вирішувати проблему
6. Учитися
7. Готовність виконувати рутинну роботу
8. Уміння приймати рішення
9. Відповідальність
10. Здатність до співчуття та емпатії.
11. Прагнення до самовдосконалення.
12. Здатність вирішувати конфлікти.
13. Стресостійкість
14. Володіння тайм-менеджментом
15. Самоорганізація
16. Критичне мислення
17. Здатність протидіяти дезінформації

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Вибірковий	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: <u>224 «Технології медичної діагностики та лікування», спеціалізація 224.02 «Протезування-ортезування»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
			4-й
		Лекції	
Годин для вечірньої форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 50	Освітній ступінь: магістр ОПП «Протезування-ортезування»		10 год
		Практичні	
			30 год
		Самостійна робота	
			50 год
		Вид контролю: залік	

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1.	Світ мікробів, морфологія та фізіологія мікроорганізмів.	2	навчальна, освітня, академічна, вступна
2.	Поняття про інфекцію та інфекційний процес.	2	навчальна, освітня, академічна, поточна
3.	Асептика: принципи, методи та засоби запобігання мікробному забрудненню.	2	
4.	Антисептика: класифікація, механізми дії антисептичних засобів та їхнє застосування у клінічній практиці.	2	
5.	Забезпечення мікробної безпеки в умовах протезно-ортезного виробництва та клініки. Стерилізація, дезінфекція та протиепідемічний режим.	2	
Всього лекційних годин		10	

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачені програмою

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Типи мікроорганізмів, їх морфологія та фізіологія.	2	Розповідь-пояснення,	Усне опитування, тестовий контроль
2.	Імунна система організму людини.	2	бесіда, демонстрація, презентація	
3.	Інфекція, інфекційний процес.	2	Фішбоун, бесіда, демонстрація, презентація	
4.	Антибіотики. Антибіотикограма та визначення чутливості	2	Візуалізація за допомогою таблиць; демонстрація, презентація	Оцінювання заповненої таблиці
5.	Дезінфекція: методи, засоби та режими для обробки поверхонь та некритичного інструментарію.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Усне опитування, тестовий контроль
6.	Антисептика: види антисептичних засобів та правила обробки шкірних покривів.	2	Критичний аналіз, презентація	
7.	Стерилізація: фізичні та хімічні методи. Вимоги до стерильності матеріалів, що контактують з ранною.	2	Заслуховування доповідей по темі заняття	Взаємо-оцінювання усних відповідей здобувачів
8.	Особливості роботи з термочутливими матеріалами.	2	Катехічна бесіда, демонстрація, презентація	Усне опитування, тестовий контроль
9.	Контроль якості дезінфекції та стерилізації. Методи та документація.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	
10.	Мікрофлора шкіри та інфекції, пов'язані з носінням ортезів.	2	Ситуаційне моделювання, демонстрація, презентація	Розв'язування ситуаційних задач
11.	Особливості роботи з пацієнтами з високим інфекційним ризиком	2	Робота в групі шляхом дискусії	Оцінювання підготовленої здобувачем презентації
12.	Алгоритм дій персоналу при виявленні контамінованих або інфікованих поверхонь та виробів	2	Мозковий штурм, презентація	Усне опитування,

13.	Навчання пацієнтів самостійному догляду за виробом та шкірою	2	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	тестовий контроль
14.	Протиепідемічний режим та забезпечення біологічної безпеки клініки.	2	Навчання дію, презентація	
15.	Підсумкове заняття	2		Підсумковий тестовий контроль, усне опитування
Всього практичних годин		30		

2.2.4 Лабораторні заняття

Не передбачені програмою

2.2.5 Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Біоплівки: механізми утворення на абіотичних та біотичних поверхнях та їх значення у хронізації інфекцій ОРА.	4	Самостійна робота	Усне опитування в межах відповідної теми і підсумкового
2.	Фактори вірулентності бактерій, важливі для періопераційної інфекції (адгезія, токсини).	2		
3.	Місцевий та системний імунітет у захисті шкіри	2		
4.	Нозокоміальні інфекції в ортопедичній хірургії	2		
5.	Метицилін-резистентні стафілококи MRSA та MRSE	4		
6.	Механізми дії та резистентності до антибіотиків	3		
7.	Принципи антибіотикопрофілактики в хірургії ОРА	3		
8.	Вибір антисептиків з урахуванням матеріалів ортезів	2		
9.	Особливості антисептичної обробки ампутаційної кукси	3		
10.	Асептичний режим при роботі з відкритими ранами	2		
11.	Класифікація зон чистоти в клініці та майстерні	2		
12.	Хімічні та біологічні індикатори контролю стерилізації	3		
13.	Профілактика дерматитів і фолікулітів від ортезів	2		
14.	Особливості роботи з ВІЛ інфікованими пацієнтами	2		

15.	Догляд та обробка виробів для пацієнтів з діабетичною стопою	4		
16.	Алгоритм дій при травмах гострими інструментами	3		
17.	Розробка інструкцій з догляду за протезними гільзами	2		
18.	Правила використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)	2		
19.	Поводження з медичними відходами в майстерні	3		
Всього годин		50		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів освіти контролюється викладачем академічної групи після засвоєння кожної теми дисципліни, виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за *ПНД* викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. На прикінці семестру середній бал за *ПНД* викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Таблиця

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітнього компонента, що завершується заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,30-4,31	172	3,60-3,61	144
4,97-4,99	199	4,27-4,29	171	3,57-3,59	143
4,95-4,96	198	4,24-4,26	170	3,55-3,56	142
4,92-4,94	197	4,22-4,23	169	3,52-3,54	141
4,90-4,91	196	4,19-4,21	168	3,50-3,51	140
4,87-4,89	195	4,17-4,18	167	3,47-3,49	139
4,85-4,86	194	4,14-4,16	166	3,45-3,46	138
4,82-4,84	193	4,12-4,13	165	3,42-3,44	137
4,8-4,81	192	4,09-4,11	164	3,40-3,41	136
4,77-4,79	191	4,07-4,08	163	3,37-3,39	135
4,75-4,76	190	4,04-4,06	162	3,35-3,36	134
4,72-4,74	189	4,02-4,03	161	3,32-3,34	133
4,7-4,71	188	3,99-4,01	160	3,30-3,31	132
4,67-4,69	187	3,97-3,98	159	3,27-3,29	131
4,65-4,66	186	3,94-3,96	158	3,25-3,26	130
4,62-4,64	185	3,92-3,93	157	3,22-3,24	129
4,60-4,61	184	3,89-3,91	156	3,20-3,21	128
4,57-4,59	183	3,87-3,88	155	3,17-3,19	127
4,54-4,56	182	3,84-3,86	154	3,15-3,16	126
4,52-4,53	181	3,82-3,83	153	3,12-3,14	125
4,50-4,51	180	3,79-3,81	152	3,10-3,11	124
4,47-4,49	179	3,77-3,78	151	3,07-3,09	123
4,45-4,46	178	3,74-3,76	150	3,05-3,06	122
4,42-4,44	177	3,72-3,73	149	3,02-3,04	121
4,40-4,41	176	3,70-3,71	148	3,00-3,01	120
4,37-4,39	175	3,67-3,69	147	Менше 3	Недостатньо
4,35-4,36	174	3,65-3,66	146		

4,32-4,34	173	3,62-3,64	145
-----------	-----	-----------	-----

Залік – виставляється викладачем академічної групи наприкінці останнього заняття, при умові відсутності академічної заборгованості з лекційних та практичних занять і наявності середнього балу, який $\geq 3,00$ (за 4-бальною шкалою).

Загальна поточна діяльність визначається як середнє арифметичне балів ПНД, які переводяться у 200-бальну шкалу ЕСТС (табл.).

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 120.

Одержані здобувачем освіти бали викладач виставляє в індивідуальний план здобувача з відміткою «**зараховано**» та заповнює відомості успішності з дисципліни за формою У-5.03А.

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Положення про порядок відпрацювання здобувачами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

3.2. Питання до заліку:

1. Класифікація мікроорганізмів (бактерії, віруси, гриби, найпростіші): основні морфологічні та фізіологічні характеристики.
2. Визначення поняття інфекція та інфекційний процес. Етапи розвитку інфекційного процесу.
3. Імунна система організму людини: основні ланки, клітини та механізми захисту від інфекцій.
4. Концепція біоплівки: механізми їх утворення на імплантатах та протезах, роль у хронізації інфекцій опорно-рухового апарату.
5. Фактори вірулентності бактерій, критичні для періопераційної інфекції.
6. Морфологія та фізіологія основних груп мікроорганізмів
7. Поняття інфекція та механізм розвитку інфекційного процесу
8. Роль місцевого та системного імунітету шкіри
9. Біоплівки механізми утворення та значення у хронізації інфекцій ОРА
10. Фактори вірулентності бактерій для періопераційної інфекції
11. Нозокоміальні інфекції в ортопедичній хірургії
12. Механізми дії та резистентності до антибіотиків
13. Метицилін-резистентні стафілококи MRSA та MRSE
14. Принципи асептики та методи запобігання мікробному забрудненню
15. Антисептика види засобів та правила обробки шкірних покривів
16. Правила обробки ампутаційної кукси антисептиками
17. Вибір антисептиків з урахуванням матеріалів протезів та ортезів
18. Дезінфекція методи засоби та режими для поверхонь
19. Стерилізація фізичні та хімічні методи вимоги до матеріалів
20. Особливості роботи з термочутливими матеріалами
21. Контроль якості дезінфекції та стерилізації індикатори
22. Класифікація зон чистоти в клініці та майстерні
23. Протиепідемічний режим та забезпечення біологічної безпеки клініки
24. Принципи антибіотикопрофілактики в хірургії ОРА
25. Мікрофлора шкіри та профілактика дерматитів від ортезів

26. Асептичний режим при роботі з відкритими ранами
27. Догляд та обробка виробів для пацієнтів з діабетичною стопою
28. Особливості роботи з пацієнтами з високим інфекційним ризиком ВІЛ
29. Алгоритм дій персоналу при травмах гострими інструментами
30. Професійна відповідальність та дії при контамінації поверхонь
31. Розробка інструкцій з догляду за протезними гільзами для пацієнтів
32. Правила використання засобів індивідуального захисту ЗІЗ
33. Поводження з медичними відходами в майстерні

3.3. Контрольні питання

1. Що таке асептика і чим вона відрізняється від антисептики?
2. Який мікробіологічний процес забезпечує хронізацію інфекції на поверхні протеза?
3. Назвіть основні групи антисептичних засобів за механізмом дії.
4. Що таке MRSA і чому він становить особливу загрозу у сфері протезування?
5. Які фізичні методи стерилізації вам відомі?
6. Навіщо потрібна антибіотикопрофілактика у хірургії опорно-рухового апарату?
7. Назвіть дві головні функції ЗІЗ (засобів індивідуального захисту) в клініці.
8. Які правила обробки ампутаційної кукси є критичними перед приміркою?
9. Чим контролюється якість стерилізації?
10. Назвіть ключовий ризик, пов'язаний з носінням ортезів, що викликаний мікрофлорою шкіри.
11. Які особливі заходи обробки потрібні для виробів, що контактують з діабетичною стопою?
12. Яким має бути алгоритм дій при випадковому порізі гострим інструментом?

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді написання науково-дослідної роботи студентів/-ток за тематикою дисципліни, що вивчається за бажанням здобувача.

Написання рефератів за темами:

- Біоплівки на поверхні протезно-ортезних матеріалів: механізми захисту та стратегії деконтамінації
- Забезпечення асептичного режиму у протезно-ортезній майстерні: класифікація зон чистоти та контроль контамінації
- Профілактика інфекційних ускладнень у пацієнтів з діабетичною стопою, що використовують ортези
- Вплив MRSA та MRSE на практику протезування-ортезування
- Ідея тема здобувача, але за попередньою згодою з викладачем.

3.5 Правила оскарження оцінки

Якщо здобувач(ка) освіти не згоден(а) з одержаною на занятті оцінкою, він (вона) може її оскаржити.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Кафедра приймає кваліфікованих здобувачів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам університету.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати навчальні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати навчальні заняття; виконувати всі необхідні завдання і

працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до викладачів з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

На практичних заняттях студентам та студенткам рекомендовано коротко записувати протоколи проведених досліджень, в яких зазначати мету дослідження, назву методу, хід роботи, результати дослідження та висновки.

Практичні заняття. Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Студенти/-ки можуть на практичних заняттях обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів/-ток на практичні заняття.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контактуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО). Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру

гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умов належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Охорона праці. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати правила безпеки у мікробіологічній лабораторії, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії. Основні «так» та «ні». Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів). заборонено:
- у приміщеннях лабораторії не можна входити без спеціального одягу – халату;
- виходити в халаті за межі лабораторії і надягати на халат верхній одяг;
- у приміщеннях лабораторії приймати їжу і зберігати продукти харчування;
- виносити за межі лабораторії посуд і матеріали, що використовуються для проведення лабораторних робіт (пробірки, фарби і т.п.);
- класти на стіл особисті речі (сумки, папки та ін.), слід тримати їх на спеціально відведених місцях;
- під час виконання практичних робіт відкривати кватирки;
- необхідно уникати зайвого руху та ходіння, відкривання та закривання дверей - всього того, що підсилює рух повітря;
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Заохочення та стягнення. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат та ін.) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються студентові комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Оцінювання самотійної роботи студентів. Засвоєння тем, які виносяться лише на самотійну роботу, перевіряється під час підсумкового заняття та іспиту.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем загальної та природничо-наукової підготовки та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сторінці кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації Національного агентства забезпечення якості вищої освіти, які затверджені рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року (протокол № 11) в університеті вдосконалено нормативну базу з питань академічної доброчесності. Враховуючи діюче законодавство, ми прагнемо того, щоб університетська спільнота була спрямована на запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності шляхом створення позитивного, сприятливого й доброчесного освітнього і наукового середовища.

В своїй діяльності кафедра керується наступними документами: Наказ №305 від 27.08.19 р. щодо організації навчально-виховного процесу в ХНМУ; Кодекс академічної доброчесності ХНМУ; Наказ № 165 від 02.07.2020 р. про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ; Положення про академічну доброчесність; Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ; Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; Закон України «Про освіту», стаття 42.

Кафедра мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів/ за ред. В.П. Широбокова. –3-тє вид., оновл. та допов. - Вінниця: Нова книга, 2021 – 920 с.: іл. – ISBN 978-966-382-874-9.
2. Murray PR. Medical microbiology / Patrick R.Murray, Ken S. Rosenthal, Michael A. Pfaller; consultant, JMI Laboratories. - 9th edition. Philadelphia: Elsevier Inc, 2020. – 872 p. ISBN 978-032-367-322-8.
3. Гнійно-септична хірургія: підручник / за ред. С.Д. Шаповал. Київ: Медицина, 2019. 192 с.
4. Наказ МОЗ України № 552 від 03.08.2021 р. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів у закладах охорони здоров'я». Київ: МОЗ України, 2021.
5. НАКАЗ МОЗ № 1614 від 03.08.2021 Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення. Київ: МОЗ України, 2021.

1. Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities. Centers for Disease Control and Prevention (CDC), 2024.
2. Principles of Orthopedic Infection Management / edited by Stephen L. Kates, Olivier Borens, Thread Stitching, 2019. 656 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
2. Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
3. Центр контролю захворюваності <https://www.cdc.gov/>
4. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://www.phc.org.ua/>
5. Відкритий електронний архів матеріалів наукового та навчально-методичного призначення кафедри на офіційному сайті університету в розділі репозитарій <http://repo.knmu.edu.ua/>
6. доступ до баз даних, зокрема медико-біологічного профілю, серед яких PubMed, Medline, Cochrane Library, DOAJ, Open J-Gate, BioOne та ін.;
7. доступ до наукометричних баз даних SCOPUS та Web of Science;
8. доступ до освітніх та наукових ресурсів 30 міжнародних компаній в новій колекції «Актуальні ресурси на підтримку українських освітян та науковців у воєнний час, серед них AMBOSS, ScienceDirect, Springer, BMJ Best Practice та BMJ Learning, CAPSULE, EBSCO Health, Coursera, CASUS, Coursera та ін.

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx